

Povzetek posveta: Kako do dobrega ekološkega stanja rek?

Za boljši pregled smo najprej izluščili zaključke in ključne informacije, v nadaljevanju pa izpostavljam vsebinske poudarke.

Zaključki posveta:

- Kljub nekaterim trenutnim rešitvam, za izboljšanje stanja naših rek, v praksi naredimo premalo. Čim prej moramo začeti z učinkovitim izvajanjem ukrepov.
- Ugotovili smo, da je pri pripravi državnih dokumentov potrebna neposredna vključenost in povezovanje državnih ustanov, strokovnih organizacij in različnih strokovnjakov.
- Boljše upravljanje voda bomo dosegli z večjim medresorskim sodelovanjem in aktivnim vključevanjem vseh deležnikov (upravljalcev, stroke, zainteresiranih posameznikov in skupin,...).
- Namen ribjih stez je prehajanje vodnih organizmov in ne zagotavljanje nadomestnih habitatov. To razumevanje je potrebno upoštevati pri iskanju in udejanjanju konkretnih rešitev.
- S strokovnega vidika je potrebno presoditi tako pozitivne kot negativne posledice izgradnje posamezne ribje steze (širjenje tujerodnih vrst, katere vrste bodo lahko prehajale,...).
- Stroka mora narediti več za obveščanje javnosti, saj je stanje voda družbenega in državnega pomena in kot tako ima javnost pravico do celostne informacije.

Predlagane teme za naslednje posvete:

- Kako do prilagodljivega upravljanja s pregradami v Sloveniji? (prioritizacija, ribje steze, odstranitve, preureditve,...)
- Kako do trajnostnega upravljanja rib v celinskih vodah Slovenije? (smiselnost RGNjev, usposobljenost RDjev, krivolov,...)
- Kako do univerzitetnih programov, ki bi podprli moderne pristope k trajnostnemu upravljanju z vodami? (npr. usposobljenosti za ocenjevanje ekološkega stanja; usposobljenost za projektiranje ribjih stez in revitalizacijskih ukrepov, ipd.)
- Kako do izvršbe zakonov, strategij in načrtov na področju upravljanja z vodami?

Najava naslednjega posveta:

Vabimo vas na **naslednji posvet**, ki ga bomo v okviru projekta MEASURES organizirali že oktobra **2020**. Lotili se bomo kar prve teme Kako do prilagodljivega upravljanja s pregradami v Sloveniji?, na katerem bomo med drugim predstavili **Strategijo za zaščito ekoloških koridorjev Podonavja in se osredotočili na povezljivost habitatov rib selivk**.

Objave na spletu:

Delo d.o.o.:

<https://www.delo.si/novice/okolje/kup-strategij-reke-pa-ostajajo-enako-obremenjene-276174.html>

Slovenska tiskovna agencija:

<https://o-sta.si/26369/posvet-kako-do-dobrega-ekoloskega-stanja-rek>

Facebook stran Zavoda REVIVO:

<https://www.facebook.com/ozivimo.si/>

Tarče na posvetu:

Kako pomembna se vam zdi zakonska zaščita rib selivk?

(1<5)	1	2	3	4	5
Št.glasov	0	0	0	7	9

Kako pomembna je ponovna naselitev v Sloveniji izumrlih vrst rib?

(1<5)	1	2	3	4	5
Št.glasov	6	2	5	3	6

Kako pomembno je sodelovanje strokovnjakov pri pripravi državnih upravljalških načrtov in programov?

Upravljalci:

(1<5)	1	2	3	4	5
Št.glasov	0	0	1	1	11

Stroka:

(1<5)	1	2	3	4	5
Št.glasov	0	2	2	2	11

Kaj manjka za boljše sodelovanje različnih sektorjev?

1. Spoštljiva komunikacija med deležniki in želja po podobnih posvetih– **12 glasov**
2. Uporaba zdrave pameti in samokritičnost– **4 glasovi**
3. Iskanje sonaravnih rešitev in temeljitih sprememb trenutnega upravljanja– **2 glasova**
4. Razumevanje vodnih teles in vodnih ekosistemov (**4 glasovi**) in upoštevanje stroke (**1 glas**)
5. Dosledno spoštovanje zakonodaje– **2 glasova**
6. Upoštevanje dela prostovoljcev– **2 glasova**

Vsebinski poudarki

Glavni izziv današnjega upravljanja z rekami je razumevanje in upoštevanje funkcionalnosti in ekološke celovitosti rek, ki je bila tudi glavna tema posveta. Naše upravljanje z rekami moramo prestrukturirati v prilagodljivo, na naravi temelječe upravljanje, ki ohranja naravne procese, od katerih sta odvisna tako biotska pestrost kot naše preživetje. Kompleksnost upravljanja z rekami se tako izrazi predvsem pri pripravi in izvajanju NUVa, v čemer se je strinjala večina udeležencev in kar je bila tudi skupna točka in izhodišče večine razprav.

Kako pomembna je omenjena tema za ohranjanje okolja in skrb za prihodnost nam pove tudi to, s koliko različnih strokovnih področji in sektorjev je razpravljalo preko 50 strokovnjakov, ki so se povezali na tem posvetu. Od Ministrstva za okolje in prostor (MOP), Agencije republike Slovenije za okolje (ARSO), Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (ZRSVN) in Zavoda za ribištvo Slovenije (ZZRS), preko Biotehniške fakultete, Fakultete za gradbeništvo in geodezijo in Filozofske fakultete do ribiških družin, Ribiške zveze Slovenije, WWF, GWP in številnih drugih, vključno s številčno udeležbo študentov.

Skladno z zastopanostjo različnih strok so bile tudi obdelane teme zelo različne. Spraševali smo se o smiselnosti gradnje ribjih stez, tako s stališča ohranjanja genetske čistosti domorodnih vrst kot s stališča smiselnosti njihovega načrtovanja in gradnje v dolгих verigah hidroelektrarn. Dotaknili smo se težav pri določanju referenčnega stanja, ki hkrati predstavlja cilj, ki ga želimo doseči. Izpostavljali smo močno stopnjo zavedanja problematike med udeleženi in veliko znanja, ki ga deležniki nenehno razvijamo, ugotovili pomanjkanje sodelovanja in upoštevanja strokovnjakov tako pri pripravi kot pri izvajanju ukrepov. Strinjali smo se, da NUV še zdaleč ni rešitev, je pa podlaga za izvedbo, do katere iz nam neznanih razlogov ne pride, kar se odraža v rezultatih monitoringa, ki kažejo nespremenjeno ekološko stanje že od prvega NUVa dalje.

V tehtni razpravi posveta pa so udeleženi ugotovili: Za izboljšanje stanja naših rek v praksi naredimo premalo. Načrti in strategije ne bodo očistili vode, ne bodo vrnili rib v reke, in ne bodo povrnili rekam življenja. Čim prej moramo začeti z učinkovitim izvajanjem ukrepov, ki pa zahtevajo politično voljo za revitalizacijo naših rek v dobro narave in vseh nas.